

SZERZŐDÉS

a Magyar Köztársaság és a Csehszlovák Köztársaság között a Gabčíkovo-Nagymarosi Vízlépcsőrendszer megvalósításáról és üzemeltetéséről

A Magyar Népköztársaság és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság

kiindulva

a Duna Bratislava és Budapest közötti szakasza természeti kincseinek a Szerződő Felek vízgazdálkodási, energetikai, közlekedési és mezőgazdasági, valamint egyéb népgazdasági ágazati fejlesztését szolgáló sokoldalú hasznosítására irányuló közös érdekeiből,

felismerve,

hogy a Duna magyar-csehszlovák szakaszának közös hasznosítása tovább mélyíti a két állam baráti kapcsolatait és jelentősen hozzájárul a Kölcsönös Gazdasági Segítség tanácsa tagállamai szocialista integrációjának megvalósításához, ezért

elhatározták,

hogy a Gabčíkovo-Nagymarosi Vízlépcsőrendszer megvalósítására és üzemeltetésére szerződést kötnek és ebből a célból kinevezték meghatalmazottaikat:

a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa

Lázár Györgyöt, a Magyar Népköztársaság Miniztertanácsának elnökét,

a Csehszlovák Szocialista Köztársaság elnöke

dr. Lobumir Strougal, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság Kormányának elnökét,

akik jó és kellő alakban talált meghatalmazásaik kicserélése után a következőkben állapodtak meg:

I. FEJEZET A SZERZŐDÉS TÁRGYA

1. cikk

A közös beruházás

(1) A Szerződő Felek közös beruhásként megvalósítják a Gabčíkovo-Nagymarosi Vízlépcsőrendszert (a továbbiakban: Vízlépcsőrendszert), amely a Gabčíkovo Vízlépcsőből és a Nagymarosi Vízlépcsőből áll, és egységes, elválaszthatatlan üzemelésű létesítményrendszert alkot.

(2) A Gabčíkovo Vízlépcső fő létesítményei a következők:

- a Dunakiliti-Hrusovi tározó a Duna 1860-1842 folyamkilométer (a továbbiakban fkm) közötti szakaszán, 131,10 m Balti szint (a továbbiakban: mBf) feletti maximális duzzasztási szintre kiépítve, magyar és csehszlovák területen.
- a Dunakiliti duzzasztómű és segédhajózsilip az 1842 fkm-ben, magyar területen,
- üzemvízcsatorna (felvízcsatorna és alvízcsatorna) az 1842-1841 fkm között, csehszlovák területen,
- vízlépcső az üzemvízcsatormán, csehszlovák területen, amely 720 MW beépített teljesítményű vízerőtelepből, ikerhajózsilipből, továbbá ezek tartozékaiból áll,
- a rendezett régi duna-meder az 1842-1841 fkm között, magyar-csehszlovák közös szakaszon,
- a mélyített és szabályozott Duna-meder az 1811-1791 fkm között, magyar-csehszlovák közös szakaszon.

(3) A Nagymarosi Vízlépcső fő létesítményei a következők:

- tározó, valamint a szükséges védelmi létesítmények a Dunán, az 1790-1696,25 fkm között, és a mellékfolyóknak a duzzasztással befolyásolt szakaszán, 107,83 mB maximális duzzasztási szintre kiépítve, magyar és csehszlovák területen
- vízlépcső az 1696,25 fkm-ben magyar területen, amely duzzasztóműből, 158 MW beépített teljesítményű vízerőtelepből, ikerhajózsilipből és ezek tartozékaiból áll,
- mélyített és szabályozott Duna-meder az 1696,25-1657 fkm között, magyar szakaszon, mind a két Dunaágban.

(4) A Vízlépcsőrendszer koncepcióját a közös beruházási program tartalmazza. A Vízlépcsőrendszer részletes műszaki adatait a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Csehszlovák Szocialista Köztársaság kormánya között a Gabčíkovo-Nagymarosi Vízlépcsőrendszer közös egyezményes tervek kidolgozása tárgyában Bratislavában, az 1976. évi május hó 6. napján kötött egyezmény (továbbiakban Egyezmény) alapján kidolgozott közös egyezményes terv határozza meg.

2. cikk

A nemzeti beruházások

(1) A Szerződő Felek a közös beruházással összefüggésben, a Vízlépcsőrendszerből adódó lehetőségek kihasználása érdekében, kizárólag a saját céljait és érdekeit szolgáló nemzeti beruházásokat is megvalósíthatnak.

(2) A nemzeti beruházások költségeit mindegyik Szerződő Fél teljes egészében maga viseli.

(3) A nemzeti beruházások nem lehetnek hátrányosak a közös beruházással megvalósuló eredményekre.

II. FEJEZET A SZERZŐDÉS VÉGREHAJTÁSA

3. cikk

(1) A közös beruházás megvalósításával kapcsolatos munkákat, továbbá a Vízlépcsőrendszer üzemeltetésével összefüggő feladatok végrehajtását a Szerződő felek kormányai által ezzel megbízott meghatalmazottak (a továbbiakban: kormány meghatalmazottak) irányítják és ellenőrzik.

(2) A kormány meghatalmazottak feladataik végrehajtására megfelelő közös állandó és ideiglenes szerveket létesítenek, és a közös egyezményes terv jóváhagyásáig megállapítják ezen szervek szervezeti és működési szabályzatát.

(3) A kormány meghatalmazottak feladatai főképpen:

a) A közös beruházás megvalósításának időszakában:

- felügyelni arra, hogy a Vízlépcsőrendszer megvalósítása a Szerződő Felek területén koordináltan, a jóváhagyott közös egyezményes terv és megvalósítási ütemterv szerint történjék,
- biztosítani a munkák és szállítások ellenőrzését, és a Szerződő Felek szervezetei közötti koordinációt,
- jóváhagyni a közös egyezményes tervben elfogadott műszaki megoldásokat módosító javaslatokat,
- elbírálni a 7. cikkben meghatározott körülmények miatt előálló költségtöbbletek indokoltságát és terjedelmét,

5. biztosítani és jóváhagyni a 7. Cikkben felsorolt esetekben a munkák és szállítások egyenlő arányú megosztásához képest mutatózó különbözete nyilvántartását és elszámolását,
6. biztosítani az egyes létesítmények átvételét a kivitelező szervezetektől és átadását az illetékesüzemeltető szervezeteknek;

b) A Vízlépcsőrendszer üzemeltetésének időszakában:

1. megállapítani a Vízlépcsőrendszer kezelési és üzemeltetési rendjét, ellenőrizni annak megtartását,
2. biztosítani a Vízlépcsőrendszer közös tulajdonban levő létesítményei üzemeltetéseivel és fenntartásával, esetleg felújításával kapcsolatos feladatok ellátását, beleértve a villamosenergia termelésével és elosztásával kapcsolatos feladatok ellátását is,
3. jóváhagyni a Vízlépcsőrendszer létesítményeinek üzemeltetésével és fenntartásával, esetleg felújításával kapcsolatos műszaki-gazdasági terveket és a kölcsönös elszámolásokat,
4. ellenőrizni a közös egyezményes tervben jóváhagyott vízmérleg megtartását,
5. ellenőrizni és koordinálni a nemzeti üzemeltető szervezetek árvíz- és jéglebocsátás alatti tevékenységét.

c) A kormány meghatalmazottak tevékenységüket a Szerződő Felek kormányai által jóváhagyott közös működési szabályzat szerint látják el.

III. FEJEZET

A VÍZLÉPCSŐRENDSZER MEGVALÓSÍTÁSA

4. cikk

A közös beruházás előkészítése és megvalósítása

(1) A közös beruházás megvalósítása a közös egyezményes terv alapján történik, amelyet a Szerződő Felek szervezetei a közös beruházás előkészítése érdekében az Egyezmény alapján dolgoznak ki.

(2) A közös egyezményes terv

a) meghatározza a Vízlépcsőrendszer műtárgyainak fő méreteit, technológiai berendezéseinek műszaki jellemzőit, valamint a megvalósítás végleges ütemtervét, továbbá a 12. cikk (2) bekezdésében említett költségek viselését,

b) alapul szolgál

1. a Vízlépcsőrendszer technológiai berendezéseinek, építési anyagainak, gépeinek és acélszerkezeteinek megrendeléséhez,
2. a Vízlépcsőrendszer kiviteli terveinek elkészítéséhez.

(3) A közös egyezményes terv jóváhagyása a Szerződő Felek állami előírásai szerint történik, és a jóváhagyásról a kormány meghatalmazottak egymást kölcsönösen értesítik.

(4) A Szerződő felek a közös beruházás munkáit úgy szervezik meg, hogy az energiatermelő berendezések 1990-1994 között lépjenek üzembe.

5. cikk

A közös beruházás költségének viselése, a munkák és szállítások megosztása

(1) A Szerződő Felek a közös beruházás megvalósításának költségeit egyenlő arányban közösen viselik.

(2) A közös beruházás megvalósításának költségeiből rájuk eső részt a Szerződő Felek a munkák és szállítások egyenlő arányban történő megosztása alapján, természetben elvégzett munkák és szállítások teljesítésével egyenlítik ki.

(3) A közös beruházás megvalósítási költségei akövetkezők:

a) a kutatási, feltérési és tervezési munkák költségeit, amelyek a közös egyezményes terv és kiviteli tervek kidolgozásához szükségesek,

b) a közös beruházás létesítményeinek megvalósítási költségei, ideértve azokat a költségeket is, amelyeket a közös beruházási programban közös beruházásként tervbe vett létesítmények megvalósítására a Szerződő Felek a Szerződés érvénybe lépése előtt fordítottak és amelyeket a közös egyezményes tervben kölcsönösen elfogadtak,

c) a közös beruházás megvalósításához ideiglenesen vagy véglegesen szükséges ingatlanok megszerzésének költsége.

(4) A közös egyezményes terv tervezési, kutatási és feltérési munkáinak megosztását az Egyezmény tartalmazza.

(5) A közös beruházás megvalósításával kapcsolatos munkák és szállítások megosztása a Szerződő Felek között a következő:

a) a csehszlovák fél valósítja meg:

1. a Dunakiliti-Hrusovi tározó balparti létesítményeit csehszlovák területen,
2. az üzemvízcsatorna-felvízcsatornát csehszlovák területen,
3. a vízlépcsőt Gabčíkovónál, csehszlovák területen,
4. a nagygyarosi tározó védelmi létesítményeit csehszlovák területen, kivéve a Dolný-Ipel öblözetet,
5. a területek helyreállítását csehszlovák területen;

b) a magyar fél valósítja meg:

1. a Dunakiliti-Hrusovi tározó jobbparti létesítményeit csehszlovák területen, beleértve az összekötő töltést és a terelő töltést,
2. a Dunakiliti-Hrusovi tározó jobbparti létesítményeit magyar területen,
3. a Dunakiliti duzzasztóművet magyar területen,
4. az üzemvízcsatorna-alvízcsatornát csehszlovák területen,
5. a Palkovicovo alatti Duna-meder kotrását magyar és csehszlovák területen,
6. a régi Duna-meder szabályozását magyar és csehszlovák területen,
7. a Gabčíkovói Vízlépcső üzemi berendezéseit (közlekedési eszközök és karbantartó gépek) csehszlovák területen,
8. a nagygyarosi tározó védelmi létesítményeit a Dolný-Ipel öblözetben csehszlovák területen,
9. a nagygyarosi tározó védelmi létesítményeit magyar területen,
10. a vízlépcsőt Nagymarosnál, magyar területen,
11. a Nagymarosnál levő vízlépcső alatti alvízi kotrást magyar területen,
12. a Nagymarosi Vízlépcső üzemi berendezéseit (közlekedési eszközök és karbantartó gépek) magyar területen,
13. a területek helyreállítását magyar területen.

(6) A Szerződő Felek a közös beruházás munkáinak és szállításainak az (5) bekezdés szerinti megosztását a közös egyezményes tervben értékelik. A munkák és a szállítások értékelése az (5) bekezdésben felsorolt létesítmények (munkák) elosztását nem érinti, kiegyenlítésre kerülő mértéke pedig nem haladhatja meg a Szerződő Felek által az (5) bekezdés szerint teljesítendő munkák és szállítások költségvetési értékének kettő és fél százalékát. Ennek a különbözethez a kiegyenlítése is munkákkal és szállításokkal történik. A közös egyezményes tervben a közös beruházás megvalósítási költségeit kölcsönösen egyeztetett költségvetési kiírási szövegek alapján forintban és csehszlovák koronában, az 1975. január 1-jén érvényes árszinten fejezik ki.

(7) A közös beruházás munkáinak és szállításainak megosztása alapján, az általa megvalósítandó létesítmények, illetőleg elvégzendő munkák és szállítások minden költségét mindegyik Szerződő Fél teljes egészében maga viseli.

(8) A Szerződő Felek a közös beruházás munkáinak és szállításainak megosztása alapján általuk megvalósítandó létesítmények, illetőleg elvégzendő munkák kiviteli terveit - a jóváhagyott közös egyezményes tervnek megfelelően -, saját hatáskörükben készítetik el, és azok alapján a létesítmények megvalósításáról ugyancsak saját hatáskörükben gondoskodnak.

(9) A Szerződő Felek biztosítják és egymással szemben felelősséggel tartoznak azért, hogy a létesítmények és munkák kiviteli tervezése és megvalósítása a jóváhagyott közös egyezményes tervnek megfelelően történjék.

6. cikk

A közös beruházás megvalósításának szervezete

(1) A Szerződő Felek a közös beruházás megvalósításával kapcsolatos feladataik végrehajtásáról saját beruházó szervezeteik útján gondoskodnak.

(2) A Szerződő Felek beruházó szervezetei tevékenységének ellenőrzéséről és koordinálásáról a kormány meghatalmazottak gondoskodnak.

7. cikk

A közös beruházás többletköltségeinek kiegyenlítése

(1) A Szerződő Felek között a közös beruházás munkáinak és szállításainak megosztását követően a Vízlépcsőrendszer megvalósításával kapcsolatos további közös beruházási költségek elszámolásának csak az alábbi esetekben van helye:

- a)** a beruházás megvalósítása során elháríthatatlan okból (*vis maior*) eredő kár,
- b)** előre nem látható geológiai körülmények felmerülése,
- c)** jóváhagyott közös egyezményes terv műszaki megoldásának közösen elfogadott módosítása.

(2) Előre nem látható geológiai körülménynek minősül az az eset, amikor a kivitelezés során megállapított geológiai viszonyok lényegesen eltérnek a közös beruházási program és a közös egyezményes terv számára végzett feltárások alapján megállapított körülményektől. A feltárás hibái, valamint a tervezési hibákból vagy az építési munkák hibás kivitelezéséből származó többletköltségek nem tekinthetők előre nem látható geológiai körülmények következményének.

(3) Az (1) bekezdésben felsorolt esetek következtében felmerülő költségeket Szerződő Felek a kormány meghatalmazottak jóváhagyása után egyenlő arányban viselik.

(4) A Szerződő Felek törekednek arra, hogy a munkák és szállítások egyenlő arányú megosztását követően jelentkező költségböveket, lehetőség szerint már a megvalósítás során, munkákkal és szállításokkal egyenlítsék ki.

8. cikk

A közös beruházásban megvalósuló létesítmények tulajdonjoga

(1) A Vízlépcsőrendszer közös beruházásként megvalósított létesítményei közül a Szerződő Felek egyenlő arányban közös tulajdonát alkotják:

- a)** a dunakiliti duzzasztómű [1. cikk (2) bekezdés b) pont],
- b)** az üzemvízcsatorna [1. cikk (2) bekezdés c) pont],
- c)** a vízlépcső Gabčíkovánál [1. cikk (2) bekezdés d) pont],
- d)** a vízlépcső Nagymarosnál [1. cikk (3) bekezdés b) pont].

(2) A Szerződő Feleket a közös tulajdon alapján e Szerződés egyes rendelkezéseiben meghatározott jogok illetik meg, illetőleg kötelezettségek terhelik.

(3) A Vízlépcsőrendszer közös beruházásként megvalósított többi létesítményei annak a Szerződő Félnek a tulajdonába kerülnek, amelynek területén azok megépültek.

IV. FEJEZET

A VÍZLÉPCSŐRENDSZER LÉTESÍTMÉNYEINEK ÜZEMELTETÉSE

9. cikk

A Szerződő Felek részesedése a Vízlépcsőrendszer hasznaiból

(1) A Vízlépcsőrendszer hasznaiból és előnyeiből a Szerződő Felek egyenlő arányban részesednek.

(2) A Szerződő Feleknek egyenlő arányban áll rendelkezésükre a vízerőtelepek teljesítménye, és egyenlő arányban, természetben részesednek a termelt és a vízerőtelepekből kivezetett alap- és csúcsenergiákból.

(3) A közvetlenül a Vízlépcsőrendszer felett, illetőleg alatt tervezett dunai vízlépcsők megvalósítása esetén a Szerződő Felek külön állapodnak meg ezek kölcsönös hatásainak figyelembevételéről.

10. cikk

A Vízlépcsőrendszer létesítményei üzemeltetésének módja

(1) A Vízlépcsőrendszernek a Szerződő Felek közös tulajdonát alkotó létesítményeit egymással összhangban, mint egységes művet, a közösen megállapított üzemeltetési és kezelési rend szerint annak a Szerződő Félnek a megbízott üzemeltető szervezetei üzemeltetik, amelynek területén azok megvalósultak.

(2) A Vízlépcsőrendszernek a Szerződő Felek egyikének tulajdonába került létesítményeit ennek a Szerződő Félnek a szervezetei a közösen megállapított módon üzemeltetik, illetőleg tartják fenn.

(3) A Szerződő Felek gondoskodnak arról, hogy a Vízlépcsőrendszert üzemeltető szervezeteik az egész Vízlépcsőrendszer összehangolt, hatékony működésének követelményeit kielégítő üzemeltetésének feltételeit a megállapított előírások megtartásával biztosítsák.

(4) A Vízlépcsőrendszer energetikai létesítményeinek üzemeltetése során különösen az alábbi elveket kell betartani:

- a)** a Vízlépcsőrendszer mindkét vízlépcsőjének vízerőművei a Szerződő Felek energetikai szervezeteinek igényeit figyelembe véve, a hatékonyság és gazdaságosság követelményeinek kielégítésével üzemeljenek;
- b)** a villamos teljesítmény és a villamos energia elosztása és felhasználása a Szerződő Felek állami teherelosztóinak egymás közötti megállapodása szerint történjék.

11. cikk

A Vízlépcsőrendszer létesítményei üzemeltetésének szervezete

(1) A Szerződő Felek a Vízlépcsőrendszer közös tulajdonban levő létesítményei saját területeikön megvalósult műveinek üzemeltetésével nemzeti üzemeltető szervezeteiket bízzák meg, az alábbiak szerint:

- a) az energetikai létesítmények üzemeltetésével az energetikai szervezeteket,
- b) a vízgazdálkodási és hajózási létesítmények üzemeltetésével a vízgazdálkodási szervezeteket.

(2) A Vízlépcsőrendszer üzemeltetésével megbízott nemzeti szervezetek tevékenységének ellenőrzéséről és koordinálásáról a kormány meghatalmazottak gondoskodnak.

12. cikk

A Vízlépcsőrendszer üzemeltetési költségeinek viselése és elszámolása

- (1) A Szerződő Felek a Vízlépcsőrendszer közös tulajdonba kerülő létesítményeinek üzemeltetési fenntartási (javítási) és felújítási költségeit egyenlő arányban közösen viselik.
- (2) A Szerződő Felek egyikének tulajdonába került azon létesítményeket, amelyeknek üzemeltetési, fenntartási (javítási) költségeit a Szerződő Felek egyenlő arányban közösen viselik, a közös egyezményes tervben állapítják meg.
- (3) Az (1) és (2) bekezdésben nem említett költségeket, valamint az árvízvédelemmel kapcsolatosan a saját területükön felmerült költségeket a Szerződő Felek maguk viselik.
- (4) Az üzemeltetési, fenntartási és felújítási költségek címén csak a közvetlen költségek számolhatók el. A közvetlen költségek körét az üzemeltetők az üzemeltetés megkezdése előtt határozzák meg. A specifikációt a kormány meghatalmazottak hagyják jóvá. Nem tekinthetők közvetlen költségek az általános (rezszi) költségek, az adók és állami elvonások, az amortizációs költségek, valamint a villamosenergia termeléséhez felhasznált víz díja.
- (5) Az (1), (2) és (4) bekezdések alapján közösen viselt költségek tervezése és elszámolása az alábbiak szerint történik:
- a) az üzemeltető szervezetek évenként üzemeltetési, fenntartási és felújítási tervet készítenek, amelyet a kormány meghatalmazottak hagynak jóvá; e tervek tartalmazzák az üzemeltető szervezetek által, vagy az idegen vállalatok által végzett munkák megosztását;
  - b) az idegen vállalatok által végzett munkákat az üzemeltető által felülvizsgált számlák alapján kell elszámolni;
  - c) a terv alapján elvégzett munkák elszámolását évenként a kormány meghatalmazottak hagyják jóvá;
  - d) a tervezés és elszámolás részletes előírásait az üzemeltető szervezetek a kormány meghatalmazottak által adott irányelvek szerint a Szerződő Felek pénzügyi szervezeteinek egytértésével, az üzemeltetés megkezdése előtt dolgozzák ki.
- (6) Az üzemeltetés évenkénti közösen viselt költségeit a nemzeti pénznemek transferálabilis rubelben történő átszámításával fejezik ki. Amennyiben az üzemeltetés megkezdésekor nincsenek általános érvényű átszámítási tényezők, azokban a Szerződő Felek pénzügyi szervei állapodnak meg.
- (7) A Szerződő Felek törekednek arra, hogy az üzemeltetési költségek tekintetében mutatkozó különbségeket, a lehetőségekhez képest, a Vízlépcsőrendszer éves üzemeltetési, fenntartási és felújítási tervének keretében, munkákkal egyenlítsék ki. A fennmaradó különbségek kiegyenlítésének módjában a Szerződő Felek illetékes szervei állapodnak meg.

V. FEJEZET A VÍZGAZDÁLKODÁSI FELADATOK

13. cikk

Az árvízvédelem és a jég levezetése

- (1) Az árvízvédelem feladatait a Szerződő Felek vízgazdálkodási szervezetei látják el.
- (2) Árvíz és jégjárás esetén a kormány meghatalmazottak biztosítják a Vízlépcsőrendszeren a Szerződő Felek árvízvédelmi szervei tevékenységének koordinálását.
- (3) Árvíz és jégjárás esetén a Vízlépcsőrendszer létesítményeinek üzemeltetését alá kell rendelni az árvízvédelem követelményeinek.
- (4) A nagyvizeket és a jéget a Vízlépcsőrendszer tározóin és vízlépcsőin a Vízlépcsőrendszer kezelési és üzemeltetési rendje szerint vezetik le.

14. cikk

A dunai vízkivételek

- (1) A Duna medrében, az 1842 fkm és az 1811 fkm között a jóváhagyott közös egyezményes terv vízmérlegében megállapított vízmennyiséget kell biztosítani, amennyiben a természeti viszonyok vagy egyéb körülmények időszakosan nem igényelnék ennél nagyobb vagy kisebb vízhozamot.
- (2) A Duna magyar-csehszlovák közös szakaszán a Szerződő Felek jogosultak a jóváhagyott közös egyezményes terv vízmérlegében megállapított vízmennyiségeket előzetes bejelentés nélkül kivenni és felhasználni.
- (3) A jóváhagyott közös egyezményes terv vízmérlegében megállapított meghaladó víz-mennyiségnek a Duna magyar-csehszlovák közös szakaszán történő kivétele esetén a többletvíz kivétel következtében a termelt energia mennyiségében bekövetkezett csökkenésnek megfelelően csökkenteni kell a többlet igénybevevő Szerződő Felek a villamosenergiájában való részesedését.

15. cikk

A vízminőségvédelem

- (1) A Szerződő Felek a közös egyezményes tervben előírt megoldásokkal gondoskodnak arról, hogy a Vízlépcsőrendszer megvalósítása és üzemeltetése folytán a Duna vízminősége ne romoljék.
- (2) A vízminőség ellenőrzése a Vízlépcsőrendszer megvalósításával és üzemeltetésével kapcsolatban a Szerződő Felek kormányai között a határvizekre vonatkozóan hatályban levő megállapodások alapján történik.

16. cikk

A Duna-meder fenntartása

A Duna -meder fenntartása - beleértve a régi Duna-medret is - a Szerződő Felek illetékes állami szervezeteinek a feladata. A fenntartási munkákat a Vízlépcsőrendszer jóváhagyott kezelési és üzemeltetési rendje szerint a Szerződő Felek kormányai között a határvizekre vonatkozóan hatályban levő megállapodások rendelkezéseinek megfelelően kell végezni.

17. cikk

A vízleátesítmények engedélyezése és vízügyi feltétele

A Vízlépcsőrendszer közös tulajdonban levő létesítményeiségét területükön megvalósult műveinek vízügyi engedélyét és vízügyi felügyeletét a Szerződő Felek a saját jogszabályaik szerint biztosítják.

VI. FEJEZET A HAJÓZÁS

18. cikk

(1) A Szerződő Felek az eddig vállalt kötelezettségeiknek, főként a Dunán való hajózás rendjének szabályozása tárgyában Belgrádban, az 1948. évi augusztus hó 18. napján kelt egyezmény 3. cikkének megfelelően biztosítják mind a Vízlépcsőrendszer megvalósítási-tásának, mind az üzemelésének időszakában a nemzetközi hajóúton a folyamatos és biztonságos hajózást.

(2) A Vízlépcsőrendszer megvalósítása a Dunakiliti duzzasztómű üzembehelyezésekor a hajózás átterelését és rövid ideig tartó szünetelését teszi szükségessé. A hajózást a Duna-kiliti hajózsilipre úgy kell átterelni, hogy az a legkisebb hajózási szünetet igényelje. A hajózás átterelését és a Dunakiliti hajózsilipen a közlekedést a legkisebb hajózási forgalom időszakában kell lebonyolítani úgy, hogy az a közös egyezményes tervben meg-határozott legrövidebb ideig tartson.

(3) A vízlépcsőrendszeren a hajózás a Szerződő Felek hajózási szerveinek előírásai szerint történik.

(4) A régi Duna-mederben történő hajózás feltételeit a kezelési és üzemeltetési rend határozza meg.

VII. FEJEZET A TERMÉSZETI KÖRNYEZET VÉDELME

19. cikk

A természetvédelem

A Szerződő Felek a közös egyezményes tervben előirányozott megoldásokkal gondoskodnak a Vízlépcsőrendszer megvalósításával és üzemeltetésével kapcsolatosan felmerülő természet-védelmi követelmények kielégítéséről.

20. cikk

A halászati érdek

A Szerződő Felek a Duna halászati hasznosítására vonatkozólag a Bukarestben, az 1958. évi január hó 29. napján kötött egyezmény értelmében a halászati érdekek védelmére - a nemzeti beruházások keretében - a megfelelő intézkedéseket tesznek.

VIII. FEJEZET A TERÜLETEK RENDELKEZÉSRE BOCSÁTÁSA

21. cikk

A Szerződő Felek kellő időben előkészítik és egymás rendelkezésére bocsátják a Vízlépcső-rendszer előmunkálataihoz, megvalósításához és üzemeltetéséhez szükséges területeket.

IX. FEJEZET AZ ÁLLAMHATÁR MEGÁLLAPÍTÁSA ÉS A HATÁRÁTLÉPÉS

22. cikk

Az államhatár megállapítása

(1) A Vízlépcsőrendszer megvalósításával és üzemeltetésével kapcsolatosan a Szerződő Felek megállapodnak a Magyar Népköztársaság és a csehszlovák Szocialista Köztársaság közötti államhatár kisebb mértékű módosításában és a határvonalon jellegének megváltoztató-tásában, a következők szerint:

- a) a vízlépcsőrendszer megvalósítását követően a régi Duna-mederben, az 1840-1841 fkm szelvények között az államhatár mozgó jellege változatlan marad, és helyét a folyó jelenlegi fő hajózási medrének középvonala alkotja.
- b) az 1842-1840 fkm szakaszon a mederáttöltésig az államhatár a jelenlegi fő hajózási meder középvonalán, állandó jelleggel halad,
- c) a Dunakiliti-Hrusovi tározó térségében az 1842 fkm-től az államhatár a jelenlegi fő hajózási meder középvonalán, a 161. V.O.á. pontig halad,
- d) a Dunakiliti-hrusovi tározó térségében a 161. V.O.á. ponttól az I. 5. számú határkőig az államhatár gyenes vonalban halad úgy, hogy az érintett területek mintegy 10-10 hektáryi nagyságban a két állam között kiegyenlítésre kerülnek.

(2) Az államhatár módosítását és a területek kicserélését az (1) bekezdés szerint a Szerződő Felek külön szerződésben rendezik.

(3) Az alvíz- és felvízcsatornán, valamint a Dunakiliti-Hrusovi tározóban az 1850,4 fkm-ig terjedő fő hajóúton a Szerződő Felek változatlanul gyakorolják a jogokat és teljesítik azokat a kötelezettségeket, amelyek őket e Szerződés megkötése előtti helyzetben ezen a folyószakaszon megillették, illetőleg terheltek, annak ellenére, hogy a nemzetközi hajózási út ezen a szakaszon az alvíz-, illetőleg a felvízcsatornába, csehszlovák területre kerül át.

23. cikk

Az államhatár átlépése

(1) A Vízlépcsőrendszer előkészítése, megvalósítása és üzemeltetése során a Szerződésből eredő feladatok végrehajtása érdekében mindkét Szerződő Fél biztosítja a megfelelő igazoló okiratok birtokában eljáró jogosult személyeknek minél egyszerűbb forráságokkal a határátlépést és területén a feladataik ellátásához szükséges feltételeket.

(2) Az (1) bekezdés szerinti határátlépés és a másik Szerződő Fél területén való tartózkodás részletes szabályozásáról a Szerződő Felek illetékes szervei külön állapodnak meg.

X. FEJEZET VÁMRENDELKEZÉSEK

24. cikk

(1) A Szerződő Felek illetékes szervei a Vízlépcsőrendszer előkészítése, megvalósítása és üzemeltetése érdekében végzett munkálatokhoz szükséges dokumentációknak, gépeknek és anyagoknak a másik Szerződő Fél területére történő átszállításáról külön megállapodást kötnek.

(2) A Szerződő Felek pénzügyi terhek (vám, adó, illeték stb.) felszámítása nélkül bocsátják egymás rendelkezésére a Vízlépcsőrendszerben termelt energiából a másik Szerződő Felet megillető energiát.

XI. FEJEZET
A SZERZŐDŐ FELEK FELELŐSSÉGE ÉS KÁRVISELÉSE

25. cikk

A Szerződő Felek közös felelőssége és kárviselése

(1) A Szerződő Felek közösen felelősek

- a) a jóváhagyott közös egyezményes terv tartalmáért,
- b) a Vízlepcsőrendszer megvalósításának időszakában és üzemeltetése során a Szerződés végrehajtásáért, a kormány meghatalmazottak által egyetértésben tett intézkedésekért és hozott határozatokért, úgyszintén a közös szervezetek közös intézkedéseikért és határozataikért.

(2) Az (1) bekezdésben körülírt felelősségüknek megfelelően a Szerződő Felek egyenlő arányban közösen

- a) viselik azokat a károkat, amelyek az együttes felelősségüket megalapozó tények folytán keletkeztek, és azokat a költségeket, amelyek e károk helyreállításával merültek fel,
- b) tartoznak megtéríteni harmadik személynek azokat a károkat, amelyek az együttes felelősségüket megalapozó tények folytán keletkeztek.

(3) A Szerződő Felek egyenlő arányban közösen viselik a közös beruházás megvalósítása során, továbbá a közös tulajdonba tartozó létesítményekben az üzemeltetés időszakában bekövetkezett károkat, úgyszintén e károk helyreállításával felmerült költségeket:

- a) elháríthatatlan ok (vis maior) esetén,
- b) harmadik személy által okozott kár esetében, feltéve, hogy azt a beruházó vagy üzemeltető a tőle elvárható gondossággal sem hártotta el.

26. cikk

A Szerződő Felek egyedüli felelőssége és kárviselése

(1) A Szerződő Felek egyedül és kizárólagosan felelősek:

- a) a közös beruházás munkáinak és szállításainak megosztása alapján általuk elvégzendő munkáknak és szállításoknak a jóváhagyott közös egyezményes terv előírásainak megfelelő és a közös megvalósítási ütemterv szerinti határidőben történő teljesítéséért,
- b) a területükön megvalósított, közös tulajdonba került létesítmények üzemeltetéséért és állandóan üzemképes állapotban való fenntartásáért, valamint ezeknek a létesítményeknek az állagáért,
- c) a 8. cikk (3) bekezdése értelmében az egyik Szerződő Fél tulajdonába került létesítményeknek az üzemeltetéséért és ezek állandóan üzemképes állapotban való fenntartásáért, valamint ezeknek a létesítményeknek az állagáért,

(2) Az (1) bekezdésben körülírt felelősségüknek megfelelően a Szerződő Felek egyedül és kizárólagosan

- a) viselik azokat a károkat, amelyek az (1) bekezdés a) és b) pontjában említett munkálatok ban és létesítményekben a saját felelősségüket megalapozó tények vagy harmadik személy tevékenysége folytán bekövetkeztek, feltéve, hogy azok a beruházó vagy üzemeltető által a tőle elvárható gondossággal elháríthatóak lettek volna, úgyszintén azokat a költségeket, amelyek e károk helyreállításával merültek fel;
- b) viselik mindazokat a károkat, amelyek az (1) bekezdés c) pontjában említett létesítmények üzemeltetése következtében keletkeztek, valamint azokat a költségeket, amelyek e károk helyreállításával merültek fel;
- c) tartoznak megtéríteni a másik Szerződő Félnek és harmadik személynek az általuk elvégzendő munkák és szállítások késedelmes vagy nem megfelelő teljesítéséből keletkezett károkat, valamint az (1) bekezdésben említett létesítmények állagromlásából, a jóváhagyott kezelési és üzemelési rendtől eltérő üzemeltetésből keletkezett károkat.

(3) A (2) bekezdés alapján megtérítendő károk és költségek mértékének, a bekövetkezésük okának és abból származó megtérítési, illetőleg kárviselési kötelezettségeknek a megállapítása a Szerződő Felek egymás közötti viszonyában a kormány meghatalmazottak hatáskörébe tartozik.

(4) A Szerződő Felek között a károk megtérítése e Szerződés 12. cikkének szabályai szerint történik.

XII. FEJEZET
A VITÁS KÉRDÉSEK RENDEZÉSE

27. cikk

(1) A Vízlepcsőrendszer megvalósításával és üzemeltetésével kapcsolatban felmerülő vitás kérdések megoldása a kormány meghatalmazottak feladata.

(2) Amennyiben a vitás kérdésekben a kormány meghatalmazottak nem jutnak megállapodásra, azokat döntés céljából a Szerződő Felek kormányai elé terjesztik.

XIII. FEJEZET
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

28. cikk

(1) Ezt a Szerződést meg kell erősíteni, és a megerősítő okiratot Prágában kell kicserélni.

(2) A Szerződés a megerősítő okiratok kicserélésének napján lép hatályba.

Ennek hitelül a meghatalmazottak ezt a Szerződést aláírták és pecsétjükkel ellátták.

Készült Budapesten, az 1977. évi szeptember hó 16. napján, két példányban, mindegyik magyar és szlovák nyelven, mindkét szöveg egyaránt hiteles.

A Magyar Népköztársaság nevében: *Lázár György*

A Csehszlovák Szocialista Köztársaság nevében: *Dr. Lobumir Strougal*